

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

COMBAT HORTING AND ACTIVITIES OF UKRAINIAN LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES

ІРШІНЬ – 2020

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ***

**14-15 липня 2020 року
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
Національної федерації бойового хортингу України
(протокол від 24.07.2020 № 7).*

Науковий керівник конференції

Пашко П. В. – ректор Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Організаційний комітет конференції

Голова оргкомітету:

Чмелюк В. В. – кандидат юридичних наук, проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, полковник податкової міліції, учасник бойових дій.

Голова науково-методичної ради оргкомітету:

Єрмоєнко Е. А. – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ ЗС України, учасник бойових дій.

Заступники голови оргкомітету:

Грищук В. Л. – кандидат юридичних наук, начальник кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, підполковник податкової міліції, учасник бойових дій;

Бухтіяров О. А. – кандидат юридичних наук, заступник начальника кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій.

Члени оргкомітету:

Параниця С. П. – кандидат юридичних наук, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій;

Антоненко С. А. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Бадьора С. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Гарбовський Л. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України.

Є80 Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (14–15 липня 2020 року) / уклад.: Е. А. Єрмоєнко. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. – 430 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання бойового хортингу, проведені відповідно до угоди про співпрацю між Національною федерацією бойового хортингу України та Університетом державної фіскальної служби України. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

ЗМІСТ

Кукушкін К. М., Єрмоєнко Е. А. Методика військово-патріотичного виховання школярів у процесі занять бойовим хортингом	6
Грищук В. А., Єрмоєнко Е. А., Чмелюк В. В., Біла В. Р., Бухтіяров О. А. Бойовий хортинг у комплексі функціональної та професійної підготовки курсантів до служби в правоохоронних органах	14
Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійної підготовки співробітників правоохоронних органів	28
Єрмоєнко Е. А. Особливості самовиховання в бойовому хортингу	40
Єрмоєнко Е. А. Підготовка спортсменів бойового хортингу	55
Єрмоєнко Е. А. Психічні процеси в бойовому хортингу	63
Чмелюк В. В., Єрмоєнко Е. А., Біла В. Р., Грищук В. А., Бухтіяров О. А. Бойовий хортинг у системі фізичного виховання студентів і курсантів	72
Єрмоєнко Е. А. Правомірність застосування службово-прикладних прийомів фізичного впливу системи бойового хортингу в екстремальних умовах соціального характеру у межах необхідної самооборони	95
Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як система формування готовності співробітників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях	110
Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб прикладної психофізичної підготовки курсантів правоохоронних спеціальностей відомчих закладів вищої освіти	128
Єрмоєнко Е. А. Виховання вольових якостей особистості у процесі занять бойовим хортингом ..	138
Єрмоєнко Е. А. Поняття фізичної культури особистості у системі бойового хортингу	157
Єрмоєнко Е. А. Психологічне забезпечення високих спортивних досягнень у бойовому хортингу	171
Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійного вдосконалення співробітників органів внутрішніх справ	185
Єрмоєнко В. Е., Єрмоєнко Е. А. Медичний контроль змагальної діяльності з бойового хортингу	195
Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів закладів вищої освіти	215
Єрмоєнко Е. А. Фізіологічні та біохімічні аспекти фізичної підготовки співробітників поліції у процесі занять бойовим хортингом	225

nauky Ukrainy, Universytet DFS Ukrainy, [ta in.]. – K. : Palyvoda A. V., 2020. – 521 p.

93. Yeromenko, E. A. (2020). *Navchalna prohrama z boyovogo khortynhu dlya uchniv 1–11 klasiv zakladiv zagalnoi serednyoi osvity* [Combat horting curriculum for students of grades 1–11 of general secondary education institutions]: training manual.– Kyiv: Palyvoda A. V.. p. 280.

94. Yeromenko, E. (2020). *Naukove obhruntuvannia psykholoho-pedahohichnykh umov vykhovannia fizychnoi kultury ta osnov zdorovya studentiv u protsesi zanyat boyovym khortynhom* [Scientific substantiation of the psychological and pedagogical conditions of education of physical culture and fundamentals of students' health in the process of combat horting]. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (physical Culture and Sports)*, (3(123), 47-56. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.3\(123\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.3(123).09).

95. Yeromenko, E. A. (2020). *Osoblyvosti fizychnoi i psykholohichnoi pidgotovky ta formuvannia profesiynykh yakosti kursantiv i pratsivnykiv pravookhoronnykh organiv zasobamy boyovoho khortynhu* [Features of physical and psychological training and formation of professional qualities of cadets and law enforcement officers by means of combat horting]. *Protydiya Nezakonnomu peremischenniu tovariv v rayonakh zdiysnennia Operatsii obyednanykh syl : tezy dop. nauk.-prakt. seminaru (15 travnia 2020 roku)*. Irpin. Universytet DFS Ukrainy. P. 39–42.

96. Zubaliy, N. P., Zubaliy, M. D., Yeromenko, E. A., Yeromenko, V. E. (2017). *Psykholohichni ta sotsialni osnovy vykhovannia osobystosti u systemi boyovogo khortynhu* [Psychological and social bases of personality education in the system of combat horting]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortynhu: Issue 8* (pp. 122–129). Kyiv: Palyvoda A. V.

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Єрмоєнко Едуард Анатолійович

професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, майстер спорту України міжнародного класу, Заслужений тренер України, учасник бойових дій

Актуальність наукового дослідження. Підвищенню рівня бойової та фізичної підготовки співробітників правоохоронних органів в Україні приділяється особлива увага. На стадіонах та навчальних полігонах керівники підрозділів правоохоронних органів особисто приймають заліки з фізичної підготовки у співробітників підрозділів, до яких пред'являються підвищені вимоги щодо рівня професійної підготовки [1; 4–12; 20–28]. Кандидати на службу в правоохоронних органах після короткої розминки показують свої навички з фізичної підготовки, включаючи біг на 3 км, підтягування, згинання та розгинання рук в упорі лежачи, вправи на прес. Співробітник поліції або іншого правоохоронного органу має бути готовий до будь-якої ситуації, в тому числі і екстремальної, перебувати в хорошій фізичній формі, оскільки від його грамотних і професійних дій залежать як життя громадян, так і його власне. Постійне підвищення свого професійного рівня, вдосконалення фізичної форми, впевнене володіння прийомами бойового хортингу і неухильне дотримання законності – запорука якісного виконання співробітником правоохоронних органів своїх службових обов'язків [2; 13–19].

При здачі нормативів з фізичної підготовки правоохоронці, які займаються бойовим хортингом, відмінно демонструють свою фізичну витривалість і силу. Однак не всі кандидати можуть вкластися у нормативи. Тим, кому не вдається пройти випробування з першого разу, буде надано час на перепідготовку, адже перездача, зазвичай, проходить впродовж місяця або через місяць, але вже може відбуватися у присутності керівництва відомства. В разі отримання незадовільної оцінки з фізичної підготовки, ці кандидатури на роботу більше розглядатися не будуть.

Виклад основного матеріалу. Бойовий хортинг є професійно-прикладним видом спорту правоохоронців і забезпечує якісне виконання співробітниками правоохоронних органів усіх необхідних нормативів.

Професіоналізм співробітників правоохоронних органів значною мірою також визначається вмінням працювати з людьми. В умовах службової діяльності успіх попередження, припинення, розкриття і розслідування злочинів багато в чому визначається вмінням особового складу підрозділів правоохоронних органів продуктивно спілкуватися з громадянами, посадовими та іншими особами [3; 29–36]. У процесі професійної підготовки необхідно опанувати прийомами встановлення психологічного контакту, довірчих відносин, виховного впливу на правопорушників. Важливо навчитися мистецтву розуміти людей і управляти їх поведінкою, передбачати можливі вчинки людини, орієнтуватися у властивостях її особистості, володіти навичками профілактики і нейтралізації міжособистісних і міжгрупових конфліктів. Компетентні професійні дії, здатність приймати рішення в стандартних і нестандартних ситуаціях стають основними вимогами до кожного співробітника правоохоронних органів.

Ще будучи курсантами закладів вищої освіти правоохоронних спеціальностей майбутні співробітники силових відомств вивчають прийоми бойового хортингу, методики спілкування з людьми, особливості психологічного впливу та інші програмні засади, що дає слухачам система бойового хортингу. Активізація навчально-пізнавальної та навчально-професійної діяльності слухачів багато в чому визначається повнотою і відповідністю змісту програм навчання, націленістю їх на розвиток і вдосконалення професійно важливих якостей. Це є одним з найважливіших умов ефективної професійної підготовки співробітників правоохоронних органів, способом реалізації і досягнення цілей професійного навчання.

Аналіз оперативно-службової діяльності працівників правоохоронних органів показує, що центральне місце в ній відводиться безпосередньо роботі з громадянами, тобто відноситься вона до суб'єкт-суб'єктної діяльності, і досягнення її цілей протікає в системі «людина-людина». В процесі служби всі дії співробітника правоохоронних органів характеризуються високою різноманітністю, супроводжуються великою кількістю ділових і міжособистісних контактів, характеризуються швидкою зміною подій, різноманітним виконуваним дій. Відповідно, успішність такої діяльності багато в чому визначається вмінням грамотно і професійно будувати своє спілкування [37–46].

У цих умовах, як показує практика, рівень розвитку комунікативних здібностей суттєво впливає на успіх професійної діяльності. Відсутність знань і навичок у цій області породжує конфліктні ситуації, психологічну напруженість, зниження ефективності професійної діяльності.

У той же час, як показує наше дослідження, в правоохоронних органах на різних посадах служить чимала кількість співробітників, які не мають належної професійної підготовки до діяльності в системі «людина-людина», що в свою чергу формує негативний імідж співробітника серед населення, що породжується відсутністю знань і умінь в області комунікативної взаємодії. Проведене дослідження підтверджує необхідність підвищення професійної підготовки співробітників правоохоронних органів за допомогою професійно-психологічної підготовки за навчальними програмами з бойового хортингу.

У рівні професійно-психологічної підготовленості співробітників правоохоронних органів, як показує практика, незалежно від напряму оперативно-службової діяльності, приховані значні можливості, які надають вплив на успішність виконання службових завдань. Метою професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів засобами бойового хортингу є, перш за все, підготовка до роботи з людьми. Вона включає в себе отримання знань, умінь і навичок, розвиток і вдосконалення професійних здібностей (ПЗ) особистості співробітника правоохоронних органів. Однією зі складових професійних здібностей у діяльності співробітника правоохоронного органу, як показує практика, є комунікативна компетентність і культура спілкування [47–56]. Наявність знань і

умінь в області комунікативної взаємодії та вирішення конфліктних ситуацій виступає одним з важливих умов підвищення ефективності діяльності особового складу підрозділів правоохоронних органів [3].

Проблеми оптимізації комунікативної компетентності і культури спілкування в правоохоронних органах є одним з найбільш актуальних і давно назрілих напрямів службової діяльності. Комунікативна компетентність, тобто сукупність знань, умінь і навичок ефективного спілкування – це те, чому необхідно спеціально навчати, використовуючи при цьому сучасні інноваційні технології в умовах інтерактивної взаємодії. Дослідження з проблем комунікації вчених науково-методичної колегії Національної федерації бойового хортингу України свідчать про те, що вміння спілкуватися є найважливішою, а іноді і профілюючою складовою для більшості професій у системі людських відносин [57–65]. Узагальнюючи результати вивчення психологічних проблем професійного спілкування, можна з упевненістю стверджувати, що знання психологічних закономірностей спілкування, обміну інформацією і взаємодії людей являє собою важливу умову оптимізації ділового спілкування в професійній діяльності співробітників правоохоронних органів.

Однак, на практиці при проходженні професійного навчання, як і при навчанні в системі додаткової професійної освіти (ДПО), вивчення таких важливих питань не приділяється належної уваги. Натомість, в програмах системи бойового хортингу для силових відомств України містяться методики підготовки співробітників правоохоронних органів, які включають ці важливі елементи правоохоронної діяльності.

Система бойового хортингу є значущою базою підвищення професіоналізму співробітників правоохоронних органів, вдосконалення готовності до дій в різних ситуаціях правоохоронної діяльності. Навчальні програми з бойового хортингу для підготовки правоохоронців, що є складовою частиною освітньої системи правоохоронних органів України з підготовки кадрів, несе на собі відповідальність за оновлення і зростання професійного потенціалу особового складу підрозділів правоохоронних органів.

Відповідно до відомчої нормативної бази, навчання співробітників правоохоронних органів за додатковими професійними програмами здійснюється в міру необхідності, але не рідше одного разу на п'ять років. Конкретний термін і зміст додаткових програм підготовки підвищення кваліфікації, професійної перепідготовки для кожної категорії посад співробітників правоохоронних органів визначаються відповідними робочими навчальними програмами, які розробляються, затверджуються і реалізуються організаціями, що здійснюють освітню діяльність, а також на основі зразкових програм, які іноді недостатньо відповідають сучасним вимогам правоохоронної діяльності. Робочі навчальні програми узгоджуються з органами, організаціями, підрозділами правоохоронних органів України за напрямами оперативно-службової діяльності [66–75].

З метою оптимізації навчального процесу, внесення пропозицій щодо вдосконалення підготовки працівників правоохоронних органів в системі бойового хортингу нами було проведено аналіз на предмет психологічної складової наступних програм навчання (підвищення кваліфікації правоохоронців у системі бойового хортингу):

навчальна програма з бойового хортингу додаткової професійної освіти (підвищення кваліфікації) слідчих, що спеціалізуються на розслідуванні злочинів загальнокримінальної спрямованості;

навчальна програма з бойового хортингу підвищення кваліфікації начальників територіальних органів МВС України на районному рівні;

навчальна програма з бойового хортингу підвищення кваліфікації з мовною підготовкою співробітників органів внутрішніх справ України, що залучаються до забезпечення правопорядку і громадської безпеки в період підготовки і проведення великих міжнародних заходів;

навчальна програма з бойового хортингу додаткової професійної освіти (підвищення кваліфікації) співробітників територіальних органів МВС України на регіональному рівні;

навчальна програма підвищення кваліфікації помічників оперативного чергового, помічників оперативного чергового за викликами, помічників оперативного чергового частин МВС, міських управлінь МВС України в областях України, працівників районних відділів поліції.

Необхідно відзначити, що в даній статті при вивченні і проведенні аналізу змісту зразкових програм в якості вибірки наводяться тільки ті із завдань навчання, умінь і навичок, позначених у розглянутих програмах, які, на наш погляд, сприяють розвитку і вдосконаленню комунікативних якостей, які є важливою складовою професіоналізму співробітників органів внутрішніх справ, а також інших правоохоронних органів України [76–85]. У результаті дослідження встановлено:

змістом програм недостатньо передбачено матеріал, спрямований на розвиток комунікативних якостей, таких важливих у професійній діяльності категорії співробітників, для навчання яких вона призначена;

необхідне додаткове навчання начальників територіальних органів МВС України на районному рівні вмілим і ефективним діям, що забезпечує успішне виконання службових завдань, прагнення до постійного вдосконалення своєї професійної майстерності з урахуванням специфіки діяльності.

У результаті освоєння запропонованого курсу з бойового хортингу співробітники правоохоронних органів повинні:

знати психологічну сутність спілкування з різними категоріями громадян, попередження та вирішення конфліктів у службовій діяльності;

вміти користуватися основними прийомами професійного спілкування і вирішення конфліктних ситуацій;

володіти навичками формування у співробітників правоохоронних органів професійно значущих якостей особистості.

В організаційно-методичному розділі програми з бойового хортингу зазначено, що метою навчання, яке проводиться, є вдосконалення комунікативної компетентності, розширення соціокультурного і правового кругозору співробітників правоохоронних органів, що дозволяє за допомогою мовних знань адаптуватися і адекватно реагувати на конкретні ситуації, які виникають у сфері їх професійної діяльності, а також сприятимуть успішному виконанню покладених на них функціональних завдань з охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки в період проведення державних і громадських заходів.

Відповідно до матеріалу організаційно-методичного розділу програми з бойового хортингу, практичний компонент спрямований на:

оволодіння основними формами спілкування і мовними функціями щодо громадян України та іноземних громадян.

В якості завдань спеціалізованого курсу з бойового хортингу позначено:

сприяти формуванню у слухачів знань, навичок і умінь, професійно значущих особистісних якостей, необхідних для здійснення повноважень співробітників з охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки в період проведення великих всеукраїнських і міжнародних заходів;

розвивати комунікативні вміння на основі мовних і соціокультурних знань у межах, передбачених навчальною програмою з бойового хортингу для різних сфер діяльності та за різноманітними темами спілкування в діалогічному та монологічному режимі.

У розділі «Вимоги до результатів освоєння спеціалізованого курсу з бойового хортингу» говориться, що процес вивчення спецкурсу спрямований на формування у співробітників правоохоронних органів загальнокультурних компетенцій – здатність логічно, правильно й аргументовано та ясно будувати усну і письмову мову.

При цьому змістом зразкової програми з бойового хортингу для співробітників правоохоронних органів із загального обсягу годин є дві години для оволодіння спеціалізованими мовними компетенціями, що відводиться для вивчення теми «Психологія

професійного спілкування і професійна етика в діяльності співробітника правоохоронних органів».

У тематичному плані програми з бойового хортингу для правоохоронних органів представлено достатнім загальним обсягом годин для вивчення параметрів необхідності застосування прийомів бойового хортингу в умовах екстремальної ситуації. І навіть перед можливим застосуванням фізичної сили, співробітник правоохоронних органів має спробувати вийти з цієї ситуації без використання прийомів бойового хортингу, намагатися переконати співрозмовника щодо правомірності його поведінки [86–96]. У програмі також зазначено, що в результаті навчання слухачі повинні:

- вміти володіти навичками професійного спілкування по локалізації та нейтралізації конфліктних ситуацій при виконанні службових обов'язків;
- ознайомитися з основами кримінальної психології і конфліктології;
- оволодіти основами психології масової поведінки.

Для оволодіння зазначеними компетенціями програмою навчання з бойового хортингу відводиться час, у рамках якого вивчаються наступні теми:

- «Основи застосування прийомів бойового хортингу при затриманні правопорушника»;
- «Основи кримінальної психології»;
- «Основи конфліктології»;
- «Психологія поведінки великих груп людей».

У навчальній програмі з бойового хортингу для правоохоронних органів також зазначено, що метою навчання є вдосконалення системи теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для виконання оперативно-службових завдань співробітниками чергових частин територіальних органів МВС України і взаємодії з іншими правоохоронними органами.

Одним із завдань навчання правоохоронців у системі бойового хортингу є ознайомлення з новими положеннями соціальної та педагогічної психології, актуальними для діяльності чергових частин.

У результаті вивчення тем програми з бойового хортингу та підвищення кваліфікації співробітники правоохоронних органів та слухачі повинні:

- знати основи педагогіки і психології в правоохоронній діяльності;
- вміти проводити індивідуальні або колективні бесіди з громадянами, розглядати пропозиції та звернення, що надійшли від них;
- виявляти індивідуальні психологічні особливості громадян з метою встановлення психологічного контакту, вибору методів психологічного впливу;
- встановлювати довірчі відносини з громадянами, а також з особами, які мали відомості про злочинну діяльність;
- володіти навичками застосування професійної лексики.

При цьому, змістом навчальної програми з бойового хортингу передбачено навчальний матеріал, спрямований на досягнення завдань, набуття вмінь та навичок, позначених в керівних документах міністерств та відомств України.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна зробити висновок, що в практичній діяльності кожного співробітника правоохоронних органів, який займається бойовим хортингом, володіння широким набором комунікативних прийомів і технік встановлення контакту зі співрозмовником, вміння створити атмосферу довірливого спілкування, відпрацювання навичок ефективного слухання, оволодіння прийомами парафраза, рефлексії, організації зворотного зв'язку, саморозкриття, володіння навичками профілактики і нейтралізації міжособистісних і міжгрупових конфліктів, знання психологічних закономірностей спілкування, обміну інформацією і взаємодії людей є важливе, необхідна умова оптимізації професійної діяльності кожного зі співробітників правоохоронних органів незалежно від напряму оперативно-службової діяльності. Формування, розвиток і вдосконалення вище означених якостей має проходити в обов'язковому порядку як в системі професійного навчання, так і в системі додаткової

професійної освіти з вивчення програми з бойового хортингу для правоохоронних органів і професійної службової та фізичної підготовки.

Рекомендовані для навчання розглянуті вище теми програми з бойового хортингу підвищення кваліфікації співробітників правоохоронних органів у повній мірі сприяють підготовці співробітників, здатних виконувати поставлені завдання на належному професійному рівні. В програмі з бойового хортингу зазначаються складові комунікативної компетенції, що є необхідною і важливою якістю в професійній діяльності слідчого, працівника поліції на місцевості, працівника підрозділу спеціального призначення, охоронця та службовця іншої сфери правоохоронної спрямованості.

У програмах з бойового хортингу з урахуванням актуальності позначена необхідність оволодіння і вдосконалення комунікативних якостей в розділах:

- цілі навчання;
- завдання навчання.

Відповідно до завдань програми з бойового хортингу, співробітники правоохоронних органів повинні знати, вміти, володіти навичками і т. д. Однак, це здійснюється тільки через практику. У зв'язку з чим, досягнення цілей навчання, отримання нових знань, придбання необхідних умінь і навичок у повному обсязі не може представлятися можливим без безпосереднього спілкування з населенням.

Базовою основою високого рівня спеціальної підготовленості співробітників правоохоронних органів є міцне здоров'я і високий рівень загальної працездатності не тільки працівників керівного складу, а й звичайних поліцейських патрульної служби. Функціональна підготовка засобами бойового хортингу забезпечує також високий рівень фізичних якостей. Перевірка рівня фізичної підготовленості кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України в 2020 році показала, що нормативи з фізичної підготовки (біг 100 м, 1000 м, комплексно-силова вправа, згинання та розгинання рук в упорі лежачи) успішно виконали лише 50 % кандидатів. А це є половина претендентів на службу державі. Іншим кандидатам були призначені повторні випробування. Важко здійсненими нормативами стали біг на 100 м і, особливо, біг на 1000 м, що свідчить про низький рівень функціонального стану кардіореспіраторної системи та слабку фізичну працездатність кандидатів на службу в поліції.

У зв'язку з цим, при 4-місячній службовій підготовці слухачів патрульної поліції на перші чотири тижні рекомендується в програму підготовки включити засоби загально-фізичної спрямованості (вправи з бойового хортингу, легкої атлетики, гімнастики, спортивних ігор, подолання перешкод). На цьому етапі підготовки особливу увагу необхідно приділити підвищенню функціональної підготовленості, використовуючи бігові навантаження рівномірним і змінним методом. У теоретичному розділі програми з бойового хортингу висвітлені основи методики розвитку фізичних якостей. Виходячи з результатів дослідження, при вивченні техніки самозахисту і прийомів бойового хортингу примусових заходів весь процес навчання рекомендується розподілити на 4 етапи. Кожному етапу відповідає певний рівень освоєння техніки бойового хортингу щодо заходів фізичного впливу при певній кількості повторень цих вправ.

Так на першому етапі при виконанні вправ 180–200 разів можна освоїти знання і розуміння техніки відпрацьовуються вправ.

На другому і третьому етапі – це другий і третій місяці навчання, коли на заняттях буде робитися упор на швидко-силово підготовку і техніку виконання прийомів бойового хортингу щодо застосування примусових заходів і кількість повторень вправ зростає від 800 до 1200 разів, тоді буде вироблятися вміння виконувати необхідні вправи в умовах, які поступово ускладнюються.

Четвертий етап, що охоплює останній місяць підготовки працівників правоохоронних органів, при повторенні вправ, що зростають від 1200 до 3000 разів, дозволить сформуванню більш стійку рухову навичку виконання прийомів бойового хортингу, технік самозахисту, елементів силового затримання і примусу. На даному етапі правоохоронець навчається

контролювати результат дії, а не спосіб виконання вправи. Починаючи з другого і наступних місяців підготовки, поступово треба вводити комплексні та інтегральні методи підготовки, що дозволяють підвищити загальну і моторну щільність занять з бойового хортингу.

На третьому і четвертому етапах навчання необхідно відпрацьовувати комплексні дії при нападах правопорушників, їх силовому затриманні, при використанні спеціальних засобів. На даному етапі підготовки закріплення і вдосконалення техніки прийомів бойового хортингу, необхідних вправ слід здійснювати в ускладнених умовах при моделюванні різних ситуацій, умов (в автомобілі, у громадському транспорті, в квартирі, на зупинці, в метро тощо).

Виходячи з перших дослідів підготовки співробітників правоохоронних органів, поліцейських патрульної служби, враховуючи їх рівень початкової фізичної та функціональної підготовленості, 4-х місячний термін підготовки, з метою підвищення якості підготовки зазначеної категорії співробітників правоохоронних органів необхідно:

збільшити час базової підготовки співробітників правоохоронних органів, поліцейських патрульної служби до шести місяців;

створити умови для проведення тренувань з бойового хортингу;

у теоретичний курс при підготовці співробітників правоохоронних органів ввести питання основ методики розвитку фізичних якостей;

при випуску співробітників правоохоронних органів після навчання проводити іспит як з тактики використання прийомів бойового хортингу, заходів примусу, так й із загальної фізичної підготовки (100 м, 1000 м, комплексна силова вправа, згинання розгинання рук в упорі лежачи);

створити в центрах навчання співробітників правоохоронних органів, майбутніх поліцейських патрульної служби спеціальні споруди де можна було б збирати макети (типових квартир, приватних будинків, автомобілів тощо) для моделювання різних ситуацій в процесі навчання;

створити умови для проведення тренувань з використанням сльозогінного газу;

посилити матеріальне забезпечення (наручники, ключі до них, маківари, рукавички для проведення навчальних сутичок з бойового хортингу, захисне спорядження тощо).

Висновок. Внесення відповідних доповнень у зміст розглянутих вище програм є необхідним і буде сприяти підготовці співробітника правоохоронних органів, здатного вирішувати службові завдання на більш високому професійному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойовий хортинг у впровадженні науково-методичної літератури з рекреації, фізичної реабілітації і художніх творів спортсменами підліткового та студентського віку / С. Бадьора, Е. Єрьоменко, М. Тимчик, В. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць. – 2018. – Вип. 9. – С. 190–199.

2. Бойовий хортинг у програмі навчання і професійно-прикладної підготовки курсантів правоохоронних спеціальностей закладів вищої освіти України / В. Біла, Е. Єрьоменко, В. Гришук, О. Бухтіяров // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 6–19.

3. Бойовий хортинг у системі підготовки співробітників правоохоронних органів до протидії незаконному переміщенню товарів у районах здійснення операції об'єднаних сил / В. В. Чмелюк, Е. А. Єрьоменко, В. Р. Біла, В. В. Бондарчук, С. П. Бобік // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіти», [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 513–527.

4. Бойовий хортинг у системі фізичного виховання студентів і курсантів / Е. Єрьоменко, В. Чмелюк, В. Біла, В. Гришук // Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 52–60.

5. Бойовий хортинг як засіб військово-прикладної та фізичної підготовки особового складу підрозділів з протидії незаконному переміщенню товарів у районах здійснення операції об'єднаних сил на сході України / Е. А. Єрьоменко, С. С. Полторацький, І. В. Суліма, О. І. Марченко // Протидія незаконному переміщенню товарів в районах здійснення Операції об'єднаних сил : тези допов. наук.-практ. семінару, 15 травня 2020 р. м. Ірпінь / Державна фіскальна служба України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 43–58.

6. Бойовий хортинг як засіб фізичної і психологічної підготовки та формування професійних якостей курсантів і працівників правоохоронних органів / О. Буток, Е. Єрьоменко, С. Болтівець, В. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 220–231.

7. Бойко В. Бойовий хортинг та психологічні особливості підготовки спортсменів / В. Бойко, З. Діхтяренко, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 46–55.
8. Болтівець С. І. Бойовий хортинг як засіб виховання справедливості в молодших школярів у процесі гурткових занять / С. І. Болтівець, Е. А. Єрмоєнко, О. А. Остряньська, В. Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 148–160.
9. Бухтіяров О. А. Бойовий хортинг – система національно-патріотичного виховання дітей та молоді / О. А. Бухтіяров, Е. А. Єрмоєнко, О. В. Буток, В. Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 61–70.
10. Гречана Л. О. Бойовий хортинг у системі початкової школи закладів загальної середньої освіти / Л. О. Гречана, Е. А. Єрмоєнко, С. М. Солодько // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіт», [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 554–563.
11. Гришук В. Л. Бойовий хортинг як засіб професійно-прикладної підготовки правоохоронців до виконання службово-бойових завдань з протидії контрабанді у районах здійснення операції об'єднаних сил / В. Л. Гришук, Е. А. Єрмоєнко, О. А. Бухтіяров // Протидія незаконному переміщенню товарів в районах здійснення Операції об'єднаних сил : тези допов. наук.-практ. семінару, 15 травня 2020 р. м. Ірпінь / Державна фіскальна служба України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 59–73.
12. Гришук В. Л. Бойовий хортинг як засіб професійно-прикладної, функціональної підготовки студентів, курсантів і слухачів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів / В. Л. Гришук, Е. А. Єрмоєнко // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіт», [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 537–544.
13. Діхтяренко З. М. Бойовий хортинг та значення патріотичних цінностей у процесі виховання спортсменів молодшого шкільного віку / З. М. Діхтяренко, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 6–18.
14. Діхтяренко З. М. Бойовий хортинг у комплексі навчально-виховних засобів загальноосвітньої школи / З. М. Діхтяренко, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 6–21.
15. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – професійно-прикладний вид спорту правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 203 с.
16. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі фізичного виховання студентів і курсантів / Е. А. Єрмоєнко, В. В. Чмелюк, В. Р. Біла, В. Л. Гришук // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 52–60.
17. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як ефективний засіб військово-патріотичного виховання школярів і студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 31–39.
18. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб оптимізації функціональної підготовки студентів і курсантів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 19–33.
19. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Нац. федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 138 с.
20. Єрмоєнко Е. А. Виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів у процесі занять бойовим хортингом / Е. А. Єрмоєнко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури /Фізична культура і спорт». – 2019. – Вип. 10 (118). - 2019. – С. 49-56.
21. Єрмоєнко Е. А. Виховна система бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 156–171.
22. Єрмоєнко Е. А. Виховний потенціал та філософська основа бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 147–157.
23. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотичне виховання старшокласників засобами бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко, К. М. Кукушкін // К. : Паливода А. В., 2020. – 1110 с.
24. Єрмоєнко Е. А. Військово-прикладний і бойовий хортинг у системі професійної підготовки допризовної молоді, військовослужбовців та правоохоронців / Е. А. Єрмоєнко, С. С. Полторацький // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіт», [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 527–533.
25. Єрмоєнко Е. Всесвітнє українське земляцтво та діаспора у сприянні розвитку бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 56–79.

26. Єрмоєнко Е. А. Значимість цінностей фізичної культури та основ здоров'я для студентів і курсантів, які займаються бойовим хортингом. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць*. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 11 (119) 19. С. 71–79.
27. Єрмоєнко Е. А. Кваліфікаційна система бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 155 с.
28. Єрмоєнко Е. А. Комплексне використання потенціалу бойового хортингу для забезпечення національної безпеки України в умовах зовнішньої агресії / Е. А. Єрмоєнко // *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі : зб. тез IV наук.-практ. інтернет-конфе., 25-31 травня 2020 р., м. Ірпінь – м. Хмельницький / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи, 2020. – С. 18–23.*
29. Єрмоєнко Е. А. Концепція розвитку бойового хортингу в системі освіти України : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, ГС «Національна федерація бойового хортингу України. – К.: ГС «НФБХУ», 2020. – 122 с.
30. Єрмоєнко Е. Медико-біологічні та морфофункціональні особливості бойового хортингу у процесі виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 112–121.*
31. Єрмоєнко Е. Медико-фізіологічні чинники самоконтролю за фізичним навантаженням на тренуваннях з бойового хортингу у процесі виховання фізичної культури студентів / Е. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 127–138.*
32. Єрмоєнко Е. А. Морально-психологічне супроводження спортсменів бойового хортингу в стресових ситуаціях у процесі змагань / Е. А. Єрмоєнко, Т. Є. Федорченко, З. М. Діхтяренко, В. Е. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 139–146.*
33. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з бойового хортингу для позашкільних навчальних закладів : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Ун-т ДФС України, [та ін.]. – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2020. – 521 с.
34. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма з бойового хортингу для учнів 1–11 класів закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2020. – 280 с.
35. Єрмоєнко Е. А. Наукове обґрунтування психолого-педагогічних умов виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів у процесі занять бойовим хортингом [Електронний ресурс] / Е. А. Єрмоєнко // *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт /» – 2020. – Вип. 3(123). – С.47–56. – Режим доступу : [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.3\(123\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.3(123).09)*
36. Єрмоєнко Е. А. Основоволожні принципи бойового хортингу. *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць*. К. : Паливода А. В. 2018. Вип. 9. С. 22–31.
37. Єрмоєнко Е. А. Особливості фізичної і психологічної підготовки та формування професійних якостей курсантів і працівників правоохоронних органів засобами бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // *Протидія незаконному переміщенню товарів в районах здійснення Операції об'єднаних сил : тези допов. наук.-практ. семінару, 15 травня 2020 р. м. Ірпінь / Державна фіскальна служба України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 39–42.*
38. Єрмоєнко Е. А. Силова підготовка школярів 14–17 років на уроках фізичної культури з елементами бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко, С. І. Болтівець, І. В. Суліма, В. Е. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 158–165.*
39. Єрмоєнко Е. А. Система фізичного виховання спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 187–205.*
40. Єрмоєнко Е. А. Теоретико-методичні засади виховання наполегливості в молодших школярів у процесі занять бойовим хортингом : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Ін-т проблем виховання НАПН України. – ГС «НФБХУ», 2020. – 191 с.
41. Єрмоєнко Е. Формування фізичної культури та цінностей здорового способу життя студентської молоді як передумова спортивних успіхів у бойовому хортингу / Е. А. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 261–274.*
42. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
43. Зубалій Н. П. Психологічні та соціальні основи виховання особистості у системі бойового хортингу / Н. П. Зубалій, М. Д. Зубалій, Е. А. Єрмоєнко, В. Е. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 122–129.*
44. Івашковський В. Психомоторика та психо-фізіологічні особливості підготовки спортсменів бойового хортингу / В. Івашковський, Е. Єрмоєнко // *Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 130–138.*

45. Литвиненко А. М. Бойовий хортинг у методиці вдосконалення силових якостей спортсменів різного віку / А. М. Литвиненко, Е. А. Єрмоєнко, О. І. Остапенко, В. Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 214–222.
46. Методика викладання бойового хортингу для студентів та курсантів закладів вищої освіти правоохоронної спрямованості / Е. Єрмоєнко, В. Чмелюк, В. Грищук, С. Бадьора. // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 196–219.
47. Оржеховська В. М. Концепція національної філософії виховання дітей та молоді в Україні на засадах хортингу (проект) / В. М. Оржеховська, Т. Є. Федорченко, Е. А. Єрмоєнко, З. М. Діхтяренко, О. В. Мельник // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2016. – Вип. 5. – С. 17–34.
48. Остапенко О. І. Бойовий хортинг як засіб формування в школярів фізичних здібностей як основи тверезого способу життя в майбутній життєдіяльності / О. І. Остапенко, М. Д. Зубалій, Е. А. Єрмоєнко, М. В. Тимчик // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 166–172.
49. Параниця С. П. Бойовий хортинг – фундаментальний осередок воїнських традицій української землі. / С. П. Параниця, Е. А. Єрмоєнко, Г. А. Коломоєць, В. Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 102–111.
50. Петрочко Ж. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у школярів і студентів / Ж. Петрочко, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 34–45.
51. Присяжнюк С. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. Присяжнюк, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.
52. Сичов С. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. Сичов, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.
53. Федорченко Т. Є. Бойовий хортинг як засіб національно-патріотичного виховання і фізичної підготовки школярів, студентської та курсантської молоді / Т. Є. Федорченко, Е. А. Єрмоєнко, З. М. Діхтяренко, В. Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 80–87.
54. Чмелюк В. В. Бойовий хортинг у підрозділах державної митної служби для підготовки співробітників до протидії незаконному переміщенню товарів у районах здійснення операції об'єднаних сил на сході України / В. В. Чмелюк, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Бондарчук // Протидія незаконному переміщенню товарів в районах здійснення Операції об'єднаних сил : тези допов. наук.-практ. семінару, 15 травня 2020 р. м. Ірпінь / Державна фіскальна служба України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 7–25.

REFERENCES

55. Badiora, S. M., Yeromenko, E. A., Tymchuk, M. V., Yeromenko, V. E. (2018). *Boyovyi khortyng u vprovadzheni naukovo-metodychnoi literatury z rekreatsii i fizychnoi reabilitatsii sportsmeniv pidlitkovoho ta studentskoho viku* [Combat horting in the introduction of scientific and methodological literature on recreation and physical rehabilitation by adolescent and student athletes]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 9 (pp. 190–199). Kyiv: Palyvoda A. V.
56. Bila, V. R., Yeromenko, E. A., Gryshchuk, V. L., Bukhtiyarov, O. A. *Boyovyi khortyng u program navchannia i profesiyno-prukladnoi pidgotovky kursantiv pravookhoronnykh spetsialnostei zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy* [Combat horting in the program of training and professional and applied training of cadets of law enforcement specialties of higher education institutions of Ukraine]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 11 (pp. 6–19). Kyiv: Palyvoda A. V.
57. Boltivets, S. I., Yeromenko, E. A., Ostrianska, O. A., Yeromenko, V. E. (2018). *Boyovyi khortyng yak zasib vykhovannia spravedlyvosti v molodshykh shkoliariv u protsesi hurtkovykh zaniat* [Combat horting as a means of educating justice in junior high school students in the process of group classes]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 9 (pp. 148–160). Kyiv: Palyvoda A. V.
58. Boyko, V. F., Dikhtiarenko, Z. M., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng ta psykholoichni osoblyvosti pidgotovky sportsmeniv* [Combat horting and psychological features of training athletes]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 8 (pp. 46–55). Kyiv: Palyvoda A. V.
59. Bukhtiyarov, O. A., Yeromenko, E. A., Butok, O. V., Yeromenko, V. E. (2018). *Boyovyi khortyng – systema natsionalno-patriotychnoho vykhovannia ditey ta molodi* [Combat horting is a system of national-patriotic education of children and youth]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 9 (pp. 61–70). Kyiv: Palyvoda A. V.
60. Chmeliuk V. V., Yeromenko, E. A., Bondarchuk V. V. (2020). *Boyovyi khortyng u pidrozdilakh derzhavnoi mytnoi sluzhby dlia pidgotovky spivrobitynykiv do protydyi nezakonnomu peremishchenniu tovariv u rayonakh zdiysnennia Operatsii obyednanykh syl na skhodi Ukrainy* [Combat horting in the units of the State Customs Service to prepare employees to combat the illegal movement of goods in the areas of the Joint Forces Operation in eastern Ukraine]. *Protydiya Nezakonnomu peremishchenniu tovariv v rayonakh zdiysnennia Operatsii obyednanykh syl* : tezy dop. nauk.-prakt. seminaru (15 travnia 2020 roku). Irpin. Universytet DFS Ukrainy. P. 7–25.
61. Chmeliuk V. V., Yeromenko, E. A., Bila V. R., Bondarchuk V. V. Bobik S. P. (2020) *Boyovyi khortyng u systemi pidgotovky spivrobitynykiv pravookhoronnykh orhaniv do protydyi nezakonnomu peremishchenniu tovariv u rayonakh zdiysnennia Operatsii obyednanykh syl* [Combat horting in the system of training law enforcement officers to combat the illegal movement of goods in the areas of the joint forces operation] / Shliakhy udoskonalennia

profesiynykh kompetentnosti fakhivtsiv v umovakh syohodennia : mater. mizhnar. nauk.-prakt. Internet-konf. 28-29 travnia 2020 r. / Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Derzh. nauk. ustanova «Instytut modernizatsii zmistu osvity», [ta in.]. – Kyiv. – P. 513–527.

62. Dikhtiarenko Z. «Combat horting» as a means of forming a successful personality in terms of ideological and ideological confrontation (on the example of pupils, students, cadets) (5.2.) [Електронний ресурс] / Z. Dikhtiarenko, E. Yeromenko, T. Fedorchenko // Problems and prospects of physical culture and sports development and healthy lifestyle formation of different population groups : monograph. – Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. – P. 232–239. – Режим доступу : http://pedagogika.wszia.opole.pl/ebook/2_2020.pdf.

63. Dikhtiarenko Z. Combat horting: prevention of injuries and harm to life and health of pupils, students, cadets during training (5. 3.) [Електронний ресурс] / Z. Dikhtiarenko, E. Yeromenko, L. Pustoliakova // Problems and prospects of physical culture and sports development and healthy lifestyle formation of different population groups : monograph. – Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. – P. 240–246. – Режим доступу : http://pedagogika.wszia.opole.pl/ebook/2_2020.pdf.

64. Dikhtiarenko, Z. M., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng ta znachennia patriotychnykh tsinnosti i protsesi vykhovannia sportsmeniv molodshoho shkilnogo viku* [Combat horting and the importance of patriotic values in the process of educating athletes of primary school age]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 6–18). Kyiv: Palyvoda A. V.

65. Dikhtiarenko, Z. M., Yeromenko, E. A. (2018). *Boyovyi khortyng u kompleksi navchalno-vykhovnykh zasobiv zagalnoosvitnioi shkoly* [Combat horting in the complex of educational means of secondary school]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 9* (pp. 6–21). Kyiv: Palyvoda A. V.

66. Ivashkovskiy, V. V., Yeromenko, E. A. (2017). *Psykhomotoryka ta psykho-fiziologichni osoblyvosti pidgotovky sportsmeniv boyovogo khortyngu* [Psychomotor skills and psycho-physiological features of training of combat horting athletes]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 130–138). Kyiv: Palyvoda A. V.

67. Griban, G., Kuznietsova, O., Dzenzeliuk, D., Malynskiy, I., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Otravenko, O., Lytvynenko, A., Lyhun, N., Okhrimenko, I., Pronenko, K. (2019). Dynamics of psycho-emotional state and individual psychological characteristics of students in the process of physical education classes. *Revista Dilemas Contemporaneos: Educacion, Politica y Valores*. Ao: VII, Numero: Edicion Especial, Artículo no.:113, Periodo: Diciembre, 2019.

68. Gryshchuk V. L., Yeromenko, E. A., Bukhtiyarov O. A. (2020). *Boyovyi khortyng yak zasib profesiynopraktychnoi pidgotovky pravookhorontsiv do vykonannia sluzhbovo-boyovykh zavdan z protydii kontrabandi u rayonakh zdiysnennia Operatsii obyednanykh syl* [Combat horting as a means of professional and applied training of law enforcement officers to perform combat missions to combat smuggling in the areas of the Joint Forces Operation]. *Protydiya Nezakonnomu peremischenniu tovariv v rayonakh zdiysnennia Operatsii obyednanykh syl : tezy dop. nauk.-prakt. seminaru (15 travnia 2020 roku)*. Irpin. Universytet DFS Ukrainy. P. 59–73.

69. Fedorchenko, T. Y., Yeromenko, E. A., Dikhtiarenko, Z. M., Yeromenko, V. E. (2017). *Boyovyi khortyng yak zasib natsionalno-patriotychnoho vykhovannia i fizychnoi pidgotovky shkolariv, studentskoi ta kursantskoi molodi* [Combat horting as a means of national-patriotic education and physical training of schoolchildren, students and cadets]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 80–87). Kyiv: Palyvoda A. V.

70. Khatko A. Use in Google Fit Combat Horting to control the physical activity of students, students, cadets, servicemen, security personnel (5. 4.) [Електронний ресурс] / A. Khatko, Z. Dikhtiarenko, E. Yeromenko, A. Lytvynenko // Problems and prospects of physical culture and sports development and healthy lifestyle formation of different population groups : monograph. – Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. – P. 247–252. – Режим доступу : http://pedagogika.wszia.opole.pl/ebook/2_2020.pdf.

71. Lytvynenko, A. M., Yeromenko, E. A., Ostapenko, O. I., Yeromenko, V. E. (2018). *Boyovyi khortyng u metodytsi vdoskonalennia sylovykh yakosti sportsmeniv riznogo viku* [Combat horting in the method of improving the strength of athletes of different ages]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 9* (pp. 214–222). Kyiv: Palyvoda A. V.

72. Orzhekhovska, V., Fedorchenko, T., Yeromenko, E., Dikhtiarenko, Z., & Melnyk, O. (2016). *Kontseptsiiia natsionalnoi filosofii vykhovannia ditei ta molodi v Ukraini na zasadakh khortynhu (proekt)* [The concept of national philosophy of education of children and youth in Ukraine on the basis of Horting (project)]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka horytnhu: Issue 5* (pp. 17–34). Kyiv: Palyvoda A. V.

73. Ostapenko, O. I., Zubaliy, M. D., Yeromenko, E. A., Tymchuk, M. V. (2017). *Boyovyi khortyng yak zasib formuvannia v shkolariv fizychnykh zdibnosti yak osnovy tverezogo sposobu zhyttia v maybutniy zhyttediyalnosti* [Combat horting as a means of forming physical abilities in schoolchildren as the basis of a sober lifestyle in future life]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 166–172). Kyiv: Palyvoda A. V.

74. Ostrianska, O. A., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng u vprovadzheni tvorchykh zdotukiv peredovogo regionalnogo pedagogichnogo dosvidu formuvannia u starshykh doshkilnykiv sotsialno-komunikatyvnykh umin u teatralizovaniy diyalnosti z vykorystanniam khortyng-lialioek* [Combat horting in the implementation of creative achievements of advanced regional pedagogical experience in the formation of senior preschoolers' social and communicative skills in theatrical activities with the use of horting puppets]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu: Issue 8* (pp. 173–186). Kyiv: Palyvoda A. V.

75. Paranytsia, S. P., Yeromenko, E. A., Kolomoiets, H. A., Yeromenko, V. E. (2018). *Boyovyi khortyng – fundamentalnyi oseredok voinskykh tradytsiy ukrainskoi zemli* [Combat horting is a fundamental center of military

- traditions of the Ukrainian land]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 9 (pp. 102–111). Kyiv: Palyvoda A. V.
76. Petrochko, Zh. V., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng yak zasib vykhovannia patriotyzmu u shkoliariv i studentiv* [Combat horting as a means of educating patriotism in schoolchildren and students]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 8 (pp. 34–45). Kyiv: Palyvoda A. V.
77. Petrochko, Zh. V. & Yeromenko, E. A. (2016). *Khortynh – shkola syly i tchesti yunoho ukrainsia* [Horting is the school of power and honor of young Ukrainian]. Kyiv: Palyvoda A. V.
78. Prontenko, K., Griban, G., Okhrimenko, I., Bondarenko, V., Bezpaliy, S., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Bulgakov, O., Bloschynskiy, I., Dzenzeliuk, D. (2019). Academic performance and mental capacity of cadets engaged in sports during studies. *Revista Dilemas Contemporaneos: Educacion, Politica y Valores*. Ano: VII, Numero: Edicion Especial, Articulo no.: 23, Periodo: Octubre, 2019
79. Prysiazhniuk, S. I., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng ta problema aktyvnogo vidpochynku sportsmeniv u rizni vikovi periody* [Combat horting and the problem of active recreation of athletes at different ages]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 8 (pp. 206–218). Kyiv: Palyvoda A. V.
80. Savchenko, Anatoliy; Yeromenko, Eduard. (2017). *Combat horting – educational practice for young people*. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 8 (pp. 88–95). Kyiv: Palyvoda A. V.
81. Sychov, S. O., Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng ta osoblyvosti optymizatsii upravlinnia atletychnym trenuvanniam u protsesi sportyvnoi diyalnosti* [Combat horting and features of optimization of athletic training management in the process of sports activity]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 8 (pp. 219–225). Kyiv: Palyvoda A. V.
82. Yeromenko, E. A. (2020). *Boyovyi khortyng – profesiyno-prykladnyi vyd sportu pravookhoronnykh organiv Ukrainy : monografia* [Combat horting is a professionally applied sport of law enforcement agencies of Ukraine: monograph]. Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Universytet DFS Ukrainy, Nats. federatsia boyovogo khortyngu Ukrainy. – K. : GS «NFBKHU», 2020. – 203 p.
83. Yeromenko, E. A. (2017). *Boyovyi khortyng yak zasib optymizatsii funktsionalnoi pidgotovky studentiv i kursantiv spetsializovanykh zakladiv vyschoi osvity ta spivrobotnykiv pravookhoronnykh organiv* [Combat horting as a means of optimizing the functional training of students and cadets of specialized higher education institutions and law enforcement officers]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 8 (pp. 19–33).
84. Yeromenko, E. A. (2020). *Boyovyi khortyng yak zasib profesiyno-psykholohichnoi pidgotovky spivrobotnykiv pravookhoronnykh organiv Ukrainy : monografia* [Combat horting as a means of professional and psychological training of law enforcement officers of Ukraine: monograph]. Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Universytet DFS Ukrainy, Nats. federatsia boyovogo khortyngu Ukrainy. – K. : GS «NFBKHU», 2020. – 138 p.
85. Yeromenko, E. A. (2019). *Vykhovannia fizychnoi kultury ta osnov zdorovya studentiv u protsesi zanyat boyovym khortyngom* [Education of physical culture and basics of students' health in the process of combat horting] *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University*. Seris No 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works. – K.: Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University. – Issue. 10 (118) 19. P. 49–56.
86. Yeromenko, E. A., Kukushkin K. M. (2020). *Viyskovo-patriotychne vykhovannia starshoklasnykiv zasobamy boyovogo khortyngu : monografia* [Military-patriotic education of high school students by means of combat horting: monograph]. K. : Palyvoda A. V., 2020. 1110 p.
87. Yeromenko, E. A. (2017). *Vsesvitnie ukrainske zemliatstvo ta diaspora u spryianni rozvytku boyovogo khortyngu* [World Ukrainian fellowship and diaspora in promoting the development of combat horting]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortyngu*: Issue 8 (pp. 56–79).
88. Yeromenko, E. A. (2019). *Znachymist tsinnosti fizychnoi kultury ta osnov zdorovya dlya studentiv i kursantiv, yaki zaymayutsya boyovym khortyngom* [Importance of values of physical culture and bases of health for students and cadets who are engaged in combat horting]. *Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University*. Seris No 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works. – K.: Publishing house of National Pedagogical Dragomanov University. – Issue. 11 (119) 1. P. 71–79.
89. Yeromenko, E. A. (2020). *Kvalifikatsiyna systema boyovoho khortynhu : monografia* [Qualification system of combat horting: monograph]. Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Universytet DFS Ukrainy, Nats. federatsia boyovogo khortyngu Ukrainy. – K. : GS «NFBKHU», 2020. – 155 p.
90. Yeromenko, E. A. (2020). *Kompleksne vykorystannia potentsialu boyovoho khortynhu dlia zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy v umovakh zovnishnioyi agresii* [Comprehensive use of the potential of combat horting to ensure the national security of Ukraine in the face of external aggression]. Aktualni problemy zabezpechennia natsionalnoi bezpeky ta sproshchennia protsedur mizhnarodnoi torhivli : zb. tez IV nauk.-prakt. internet-konf. (m. Irpin – m. Khmelnytskyi, 25-31 travnia 2020 r.). Khmelnytskyi: Naukovo-doslidnyi tsentr mytnoi spravy, 2020. P. 18–23.
91. Yeromenko, E. A. (2020). *Kontseptsia rozvytku boyovoho khortynhu v systemi osvity Ukrainy : monografia* [The concept of combat horting development in the education system of Ukraine: monograph]. Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Universytet DFS Ukrainy, Nats. federatsia boyovogo khortyngu Ukrainy. – K. : GS «NFBKHU», 2020. – 122 p.
92. Yeromenko, E. A. (2020). *Navchalna prohrama z boyovoho khortynhu dlya pozashkilnykh navchalnykh zakladiv : monografia* [Curriculum on combat horting for out-of-school educational institutions: monograph]. Min-vo osvity i nauky Ukrainy, Universytet DFS Ukrainy, Nats. federatsia boyovogo khortyngu Ukrainy. – K. : GS «NFBKHU», 2020. – 122 p.

nauky Ukrainy, Universytet DFS Ukrainy, [ta in.]. – K. : Palyvoda A. V., 2020. – 521 p.

93. Yeromenko, E. A. (2020). *Navchalna prohrama z boyovogo khortynhu dlya uchniv 1–11 klasiv zakladiv zagalnoi serednyoi osvity* [Combat horting curriculum for students of grades 1–11 of general secondary education institutions]: training manual.– Kyiv: Palyvoda A. V.. p. 280.

94. Yeromenko, E. (2020). *Naukove obhruntuvannia psykholoho-pedahohichnykh umov vykhovannia fizychnoi kultury ta osnov zdorovya studentiv u protsesi zanyat boyovym khortynhom* [Scientific substantiation of the psychological and pedagogical conditions of education of physical culture and fundamentals of students' health in the process of combat horting]. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (physical Culture and Sports)*, (3(123), 47-56. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.3\(123\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.3(123).09).

95. Yeromenko, E. A. (2020). *Osoblyvosti fizychnoi i psykholohichnoi pidgotovky ta formuvannia profesiynykh yakosti kursantiv i pratsivnykiv pravoohoronnykh organiv zasobamy boyovoho khortynhu* [Features of physical and psychological training and formation of professional qualities of cadets and law enforcement officers by means of combat horting]. *Protydiya Nezakonnomu peremischenniu tovariv v rayonakh zdiysnennia Operatsii obyednanykh syl : tezy dop. nauk.-prakt. seminaru (15 travnia 2020 roku)*. Irpin. Universytet DFS Ukrainy. P. 39–42.

96. Zubaliy, N. P., Zubaliy, M. D., Yeromenko, E. A., Yeromenko, V. E. (2017). *Psykholohichni ta sotsialni osnovy vykhovannia osobystosti u systemi boyovogo khortynhu* [Psychological and social bases of personality education in the system of combat horting]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriya i metodyka khortynhu: Issue 8* (pp. 122–129). Kyiv: Palyvoda A. V.

ОСОБЛИВОСТІ САМОВИХОВАННЯ В БОЙОВОМУ ХОРТИНГУ

Єрмоєнко Едуард Анатолійович

професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, майстер спорту України міжнародного класу, Заслужений тренер України, учасник бойових дій

Актуальність наукового дослідження і постановка проблеми. Виховні впливи на особистість спортсмена у спортивній педагогіці, а також у теорії і методиці виховання традиційно розглядаються як три взаємопов'язані процеси: виховання, самовиховання і перевиховання. Однак, всі зусилля тренерів, спрямовані на виховання та перевиховання, малоефективні без керівництва процесом самовиховання – свідомої діяльності людини за допомогою власних зусиль змінювати і вдосконалювати себе. Виховання в його сучасному розумінні за системою бойового хортингу є не чим іншим, як створення умов розвитку особистості спортсмена бойового хортингу через самовиховання [1; 5; 12–18].

Самовиховання з повним правом можна віднести до найдавніших, але завжди актуальних проблем педагогічної науки і практики. На зорі людської цивілізації, коли педагогіка, в тому числі і така її галузь, яка в даний час отримала назву спортивної педагогіки, розглядалася в руслі філософії, психології, різних видах мистецтв і систем фізичного виховання, самовиховання носило дещо таємничий, замаскований характер. Методика самовиховання найдавніших шкіл виявилася забутою [2–4; 6–11]. По суті, всі форми індійської йоги, відомі всім буддистські школи і монастирі, біблійні заповіді про самовдосконалення розуму, почуттів, моральності, фізичних і вольових якостей є століттями перевірені системи самовиховання.

Об'єкт наукового дослідження – самовиховання спортсмена бойового хортингу.

Предмет дослідження – особливості і методика самовиховання в бойовому хортингу.

Контингент – школярі і студенти.

Мета наукового дослідження – вивчити психолого-педагогічні аспекти, зміст, форми і методи самостійного виховання спортсменів і надати методичні рекомендації щодо організації самовиховання школярів і студентів, які займаються бойовим хортингом у закладах загальної середньої і вищої освіти.

Єрмоєнко Едуард Анатолійович	кандидат педагогічних наук, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, член кафедри ЮНЕСКО «Превентивна освіта і соціальна політика», Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, майстер спорту України міжнародного класу, Заслужений тренер України, президент Всесвітньої федерації бойового хортингу, учасник бойових дій
Зверєв Антон Віталійович	інспектор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, майстер спорту України, капітан податкової міліції
Ільницький Іван Романович	лікар вищої категорії, віце-президент Національної федерації бойового хортингу України, майстер бойового хортингу, інструктор
Кукушкін Костянтин Миколайович	головний спеціаліст відділу з питань державної служби, професійного навчання та урядових нагород Департаменту кадрового забезпечення Секретаріату Кабінету Міністрів України, учасник бойових дій
Ляховець Олеся Олександрівна	кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
Рудей Дмитро Юрійович	директор Київської інженерної гімназії, учитель-методист
Тимчик Микола Валерійович	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри футболу Національного педагогічного університету імені Миколи Драгоманова, науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, майстер спорту України з хортингу
Тішин Андрій Володимирович	старший викладач кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, майстер бойового хортингу
Чмелюк Василь Васильович	кандидат юридичних наук, проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, полковник податкової міліції, учасник бойових дій
Щапвалов Борис Борисович	кандидат психологічних наук, доцент, президент Міжнародної федерації поліцейського хортингу, президент Федерації поліцейського хортингу України, віце-президент Національної федерації бойового хортингу України

Наукове видання

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

(українською, російською та англійською мовами)

*Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції*

14-15 липня 2020 р., м. Ірпінь, Університет ДФС України

Колектив авторів
Друкується в авторській редакції

Упорядник: Е. А. Єрмоменко

Підписано до друку 29.08.2020 р.
Формат 84x108/16
Умов. друк. арк. 45,15

Папір офсетний
Друк офсетний
Гарнітура Times

Зам. № 0238
Наклад 50 пр.

Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром Університету ДФС України.
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (серія ДК № 5104 від 20.05.2016 р.)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ